Postadresse
Postboks 391 Skøyen, 0213 Oslo

E-post
post@nfik.no

Telefon
(47) 929 98 745

Webside
www.nfik.no

HØRINGSSVAR – FORSLAG OM MERVERDIAVGIFTSPLIKT PÅ ALTERNATIV BEHANDLING, OG KOSMETISK KIRURGI OG KOSMETISK BEHANDLING

Det vises til Høring – Forslag om merverdiavgiftsplikt ved omsetning og formidling av alternativ behandling, kosmetisk kirurgi og kosmetisk behandling.

Norsk Forening for Integrative & Komplementære Terapeuter (NIK) er en fagorganisasjon for integrative og komplementære terapeuter og har eksistert i over 15 år. Utøverne har ulik bakgrunn, og mange er også autorisert helsepersonell. NIK ønsker å presisere viktigheten av at merverdiavgiftsfritaket opprettholdes, og er imot Finansdepartementets forslag.

Vi vil bemerke at høringsfristen er svært kort, særlig sommerferien tatt i betraktning. Vi kan ikke se at saken er av en slik hastekarakter, i og med at evt. endringer er beregnet å tre i kraft først 1. januar 2021.

NIK reagerer sterkt på forslaget om å fjerne mva-fritak på omsetning og formidling av alternativ behandling. De fleste av våre medlemmer utøver faget utenfor helse- og omsorgstjenesten av flere grunner. Hovedgrunnen er at det er liten interesse for annet enn konvensjonell/skolemedisin i den tradisjonelle helse- og omsorgstjenesten. Helsepersonell som lærer om metoder utenfor skolemedisin er redde for represalier fra det etablerte helsevesen. Flere metoder som ikke er pensum i skolemedisin benyttes allikevel av helsepersonell og opplever til og med stor popularitet innenfor medisinske kretser (som for eks. mindfulness) og anbefales til pasienter.

Dersom forslag om mva-innføres, blir det mye dyrere for klienter/kunder som må dekke enda mer kostnader. I motsetning til offentlige helsetjenester som er subsidiert, må de som oppsøker alternativ behandling betale det hele selv. En innføring av mva betyr et tillegg i prisen på 25 prosent. I Norge er det nå krefter som ønsker å gå i motsatt retning, og gjøre alternative behandlingsmetoder mindre tilgjengelig for brukeren. Klienten/kunden som velger å bruke alternativ behandling betaler selv for å ivareta egen helse. Det er ikke rimelig at klienten skal betale mva i tillegg til kostnad av behandlingen, som klienten allerede selv dekker i sin helhet.

© COPYRIGHT 2004 - 2020 | NORSK FORENING FOR INTEGRATIVE & KOMPLEMENTÆRE TERAPEUTER

Det bemerkes at man i høringsforslaget ser ut til å favorisere helsepersonell som jobber innenfor det offentlige for mulig mva-fritak, men hva med de som jobber innen privat sektor?

Det oppfordres også til å gjøre et større skille mellom alternativ behandling og kosmetisk kirurgi og kosmetisk behandling, siden disse fagfeltene historisk sett bygger på helt ulike filosofier og faggrunnlag. I høringsforslaget har vi merknader til at det eventuelt bør skilles tydligere mellom medisinsk og ikke-medisinsk begrunnet behandling.

I høringsnotatet har man lagt stor vekt på om tjenesten ytes innenfor eller utenfor helsevesenet, og om det ytes av autorisert helsepersonell eller ikke. NIK er av den oppfatning at på bakgrunn av hvordan helsevesenet fungerer i dag, er det helt naturlig at mye av alternativ behandling utføres også utenfor helsevesenet. NIK mener begrepet «alternativ behandling» er misvisende ettersom det ikke er, eller skal være, et alternativ, men heller noe som er supplerende og kompletterende. Det er ikke blitt tilrettelagt for en god integrering, og mange utøvere jobber med behandling ved siden av andre yrker pga økonomiske forpliktelser. NIK terapeuter har naturlig ulik bakgrunn, men felles for de som er registrert i vår fagorganisasjon er at det kreves dokumentasjon av gjennomført strukturert utdanning, faglig oppdatering, VEKS-kurs, etikk, kommunikasjon og terapeutiske ferdigheter og godkjent praksis

Verdens helseorganisasjon (WHO) har for lengst beveget seg vekk fra ordet 'alternativ'. Det som før var Complementary and Alternative Medicine (CAM) ble for mange år siden erstattet av Traditional, Complementary and Integrative Medicine (T&CM). WHO mener at komplementære tilbud, i tillegg til skolemedisinen er en menneskerett og har utarbeidet en global strategi for 2014-2023. WHOs strategi går ut på å støtte medlemslandene i å dra nytte av potensialet i Traditional, Complementary and Integrative Medicine (T&CM) og å fremme en trygg og effektiv bruk av ulike behandlingsmetoder. WHO ønsker større samarbeid mellom sektorene, slik at klientene får en reell selvbestemmelsesrett til å velge hvilken behandling som passer dem.

WHO ønsker å integrere T&CM behandling i nasjonale helsesystemer, og synliggjør dermed den medisinske verdien som ligger der. Finansdepartementets høringsforslag går imot WHOs strategi. Fjerning av MVA-fritakvil føre til at det som fremdeles feilaktig kalles 'alternativ' behandling blir dyrere og dermed mindre tilgjengelig for klientene. Begrepet 'alternativ' er misvisende, og myndighetene burde endre både bruk av begrepet, og vurdere endring av navn på Alternativloven. Et bedre navn for loven vil være f.eks. Komplementærloven eller lignede. NIK oppfordrer Finansdepartementet og andre myndigheter til å vise større våkenhet med hensyn til WHOs ønsker. Det er alvorlig grunn til å stusse over at dette forslaget nå hastebehandles over sommerferien og midt i WHOs globale strategi.

© COPYRIGHT 2004 - 2020 | NORSK FORENING FOR INTEGRATIVE & KOMPLEMENTÆRE TERAPEUTER

Med de betingelsene utøvere av 'alternativ' behandling har i Norge i dag, er det vanskelig å bygge opp en lønnsom praksis. Innføring av mva-avgift vil gjøre dette enda vanskeligere, og seriøse og dyktige utøvere som bidrar til samfunnet, både gjennom skatt og gode resultater hos klientene, vil måtte legge ned praksisen. Dette gjør at Norge beveger seg lenger bort fra WHOs strategi om mangfold i behandlingstilbudet til det beste for samfunnsborgere. Dersom Norge på sikt vil slutte seg til WHOs strategi, er det synd at utøvere som tilbyr verdifull helsefremmende arbeid blir straffet og svekket på denne måten som norske myndigheter nå sørger for.

I høringsnotatet fremgår det at utøvere må tilhøre en godkjent utøverorganisasjon for å kunne søke om registrering i registeret for utøvere av alternativ behandling. Det stilles krav til organisasjonen, og medlemmene må blant annet følge etiske retningslinjer og forplikte seg til å drive forsvarlig virksomhet. NIK mener at disse bestemmelsene bidrar til å sikre at utøvere som står registrert som behandlere i registeret for alternative utøvere i Brønnøysund, er seriøse. De fleste organisasjonene tilbyr gjennom medlemskapet kollektiv ansvarsforsikring til sine medlemmer. NIK terapeuter må vise til godkjent utdanning og være registrert i en medlemsorganisasjon, ha forsikring, og evt. ha gjennomgått kurs i verdier og etikk om de ikke allerede er helsepersonell.

I høringsnotatet pekes det på at «Formålet med registeret for utøvere av alternativ behandling er et ønske om økt profesjonalisering, bedre ivaretakelse av forbrukerhensyn og pasientsikkerhet». Det rettes kritikk mot at det ikke foreligger offentlige fagkrav eller en offentlig godkjenning av utøvere, og det antydes også at enkelte utøvere registrerer seg kun med tanke på økonomisk vinning. NIK mener at det ligger i sakens natur at alternative utøvere ikke har offentlig godkjenning, siden det fortsatt foreligger en sterk skillelinje mellom ordinære/godkjente fagutdanninger og alternative tilnærminger til helse og sykdom.

Behandlingsmetoder som ikke ansees som skolemedisin har blitt under lupen og uglesett i mange tiår med bakgrunn at de ikke er evidensbasert mens paradoksalt nok er det fullstendig fravær fra myndighetene sin side å bevilge midler til uavhengig forskning. Det ser heller ikke ut til å være stor utvikling knyttet til å anerkjenne behandlinger og metoder som ennå ikke er vitenskapelig bevist. Det er sannsynlig at både etablerte profesjonsutdanninger og etablerte behandlingsformer kan være til hinder for dette. Vi mener at nåværende bestemmelse i Merverdiavgiftsloven § 3-3 bidrar til at klienter/kunder med ulik sosioøkonomisk status har råd til å benytte tjenestene. Det er allerede kostbart å søke hjelp utenfor den ordinære helse- og omsorgstjenesten. Kravet om registrering i Brønnøysund gir klienter/kunder en mulighet til å sjekke ut terapeuten på forhånd. NIK mener at dette ivaretar både forbrukerhensyn og pasientsikkerhet.

© COPYRIGHT 2004 - 2020 | NORSK FORENING FOR INTEGRATIVE & KOMPLEMENTÆRE TERAPEUTER

NIK mener også at slik høringsnotatet legges frem, med påstand om at formålet med registerordningen kan svekkes ved at det foreligger mulighet for mva-fritak, og at man ved å fjerne koblingen mellom registrering og mva-fritak, vil unngå useriøse aktører. Dette kan nok tolkes på mange måter, og NIK ser at de fleste fagorganisasjoner har fagkrav som reguler hvem som kan søke opptak til organisasjonen, og at det er en bedre måte å luke ut useriøse aktører. Mange alternative utøvere lever ikke fulltid av sin virksomhet, men er avhengig av annet arbeid ved siden av. Mange alternative utøvere har en helhetlig tilnærming til klientene/kundene, ofte en-til-en, og høy tidsbruk. Resultatet er ofte relativt lite betalt, for mye tid.

NIK mener at fjerning av koblingen mellom registerordningen og mva-fritak vil bidra til å svekke formålet. Registeret over alternative utøvere vil trolig bli tynnet ut om mva-fritaket fjernes. Det er utgifter forbundet med medlemskap, forsikring og registrering, og det vil ikke lenger ha noen hensikt å være registrert. Alle, både seriøse og useriøse, vil kunne drive akkurat som de vil, og klienter/kunder vil ikke ha mulighet til å sjekke ut behandleren på forhånd. Dette mener vi er uheldig, fordi hele bransjen vil bli rammet. Formålet med registerordningen vil i tillegg blir kraftig svekket, både når det gjelder profesjonalisering, forbrukerhensyn og pasientsikkerhet.

Det foreligger som kjent ingen refusjonsordninger for alternativ behandling i Norge, og det er dyrt å drive privat virksomhet når all inntekt skal hentes fra klientene/kundene. mange behandlere/terapeuter opplever også at de er både utsatt for samfunnets stigmatisering, samt i en krevende økonomisk posisjon.

Dersom plikten til å betale merverdiavgift blir iverksatt januar 2021, vil trolig mange utøvere av alternativ behandling måtte legge ned sin virksomhet, og dette er stikk i strid med WHO sin globale strategi. En kostnadsøkning for klienter, som mva innebærer, kan faktisk føre til dårligere helse og livskvalitet, lengre sykefravær og flere sykemeldinger. Våre politikere bør lytte til klienters erfaring og ta inn over seg hva slags behandling som ønskes. Det vil være særlig krevende i områder/distrikter der klientgrunnlaget allerede er lite. Klienter/kunder vil få tilgang til færre utøvere, og de som fortsatt yter tjenester vil være kostbare å oppsøke. Sannsynligvis vil også kvaliteten rammes, siden tidsbruken må ned og fortjenesten opp.

Det er veldig uheldig at staten akter å fjerne mva-fritak, spesielt ettersom vi er inni en spesiell tid økonomisk og helsemessig. NIK anbefaler staten på det sterkeste om å beholde mva-fritak for alle som yter helsefremmende arbeid som er medlem i godkjente fagorganisasjoner. Det bidrar til at klienter kan ha valgfrihet og råd til å oppsøke ulike former for behandling, som de opplever påvirker deres helse positivt. Det vil også bidra til å minske sosiale ulikheter blant sårbare grupper.

Styret i Norsk Forening for Integrative & Komplementære Terapeuter (NIK)

© COPYRIGHT 2004 - 2020 | NORSK FORENING FOR INTEGRATIVE & KOMPLEMENTÆRE TERAPEUTER